

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

**Πρακτικό 2^ο/21-01-2025
Απόφαση 54/2025**

ΘΕΜΑ 23^ο : «Έγκριση ασκηθείσας Αίτησης Αναίρεσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας»

Στη Θεσσαλονίκη σήμερα, στις **21 Ιανουαρίου 2025**, ημέρα **Τρίτη** και ώρα **11:00'** π.μ., η Περιφερειακή Επιτροπή της Π.Κ.Μ. συνήλθε σε **τακτική «δια ζώσης»** συνεδρίαση, στην **αίθουσα συνεδριάσεων του Περιφερειακού Συμβουλίου Κεντρικής Μακεδονίας** (26ης Οκτωβρίου 64, Θεσσαλονίκη – Νέο Συνεδριακό Κέντρο Π.Κ.Μ.), κατόπιν της αριθμ. πρωτ. **Οικ. ΠΕ 36793/85/16-1-2025 προσκλήσεως της Προέδρου** αυτής, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 175, 175^Α, 176 και 177 του Ν. 3852/2010, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Στη συνεδρίαση παραβρέθηκαν:

1. Αθανασιάδου–Αηδονά Ε. Αθηνά, Περιφερειάρχης, Πρόεδρος Π.Ε.
2. Παπουλίδης Σταμάτης, Περιφερειακός Σύμβουλος Π.Κ.Μ., Αντιπρόεδρος Π.Ε
3. Μπίλλιας Παρίσης, Αντιπερ. Υποδομών & Δικτύων Π.Κ.Μ., αναπληρωματικό μέλος Π.Ε.
4. Κυριακίδου Τσιαλούκη Σιμέλα, Περιφερειακή Σύμβουλος Π.Κ.Μ., τακτικό μέλος Π.Ε.
5. Κυρίζογλου Ελευθέριος, Περιφερειακός Σύμβουλος Π.Κ.Μ., τακτικό μέλος Π.Ε.
6. Κουρτίδου Παρασκευή, Περιφερειακή Σύμβουλος Π.Κ.Μ., τακτικό μέλος Π.Ε.
7. Λιακόπουλος Αθανάσιος, Περιφερειακός Σύμβουλος Π.Κ.Μ., τακτικό μέλος Π.Ε.
8. Σωτηριάδου Νατάσα, Περιφερειακή Σύμβουλος Π.Κ.Μ., τακτικό μέλος Π.Ε.
9. Παπαστεργίου Χρήστος, Περιφερειακός Σύμβουλος Π.Κ.Μ., τακτικό μέλος Π.Ε.
10. Ιντζές Κωνσταντίνος, Περιφερειακός Σύμβουλος Π.Κ.Μ, αναπληρωματικό μέλος Π.Ε.

Δεν παραβρέθηκαν, αν και κλήθηκαν νόμιμα και έγκαιρα, λόγω εκτάκτου κωλύματος οι κ.κ. Μουρτζίλας Στέργιος, Χαβατζάς Γεώργιος και Μυλόπουλος Ιωάννης, Περιφερειακοί Σύμβουλοι Π.Κ.Μ και τακτικά μέλη της Π.Ε.

Για την τήρηση των Πρακτικών συμμετείχαν οι υπάλληλοι της Π.Κ.Μ. Καμπανού Αικατερίνη, Γραμματέας της Π.Ε. και Παπαγιάννη Ελισσάβητ και Οικονομίδου Αθηνά, Αναπληρώτριες Γραμματείς.

Μετά τη διαπίστωση απαρτίας η Πρόεδρος της Περιφερειακής Επιτροπής κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης, κατά την οποία συζητήθηκαν: θέμα 23^ο της Ημερήσιας Διάταξης: «Έγκριση ασκηθείσας Αίτησης Αναίρεσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας» σύμφωνα με την αριθμ. πρωτ. οικ. 30854/29/15-01-2025 εισήγηση της Νομικής Υπηρεσίας ΠΚΜ, σχετικά με το ανωτέρω θέμα.

Η Περιφερειακή Επιτροπή έχοντας υπόψη :

1. τον Ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87/Α'/2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης...», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει
2. τις διατάξεις του Π.Δ.133/2010 (ΦΕΚ 226/τ.Α'/27-12-2010) «Οργανισμός της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τις αριθ. 81320+77909 αποφάσεις του Γ.Γ. της Α.Δ.Μ.Θ. (ΦΕΚ 4302/30-12-2016)

3. το άρθρο 175,175^Α, 176 και 177 του Ν. 3852/2010 “περί αρμοδιοτήτων και λειτουργίας της Περιφερειακής Επιτροπής”, όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν σήμερα
4. την αριθμ.15485/2023 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, με την οποία επικυρώθηκαν τα αποτελέσματα των εκλογών που διενεργήθηκαν στις 8 Οκτωβρίου 2023 για την ανάδειξη της Περιφερειακής Αρχής στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας για την περίοδο 01.01.2024 έως 31.12.2028
5. την αριθμ. 2/5-1-2024 (ΑΔΑ: 6Ω2Ε7ΛΛ-ΙΓ3) Απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου της Π.Κ.Μ. περί “Εκλογής τακτικών και αναπληρωματικών μελών της Περιφερειακής Επιτροπής της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, για την περίοδο έως 30-6-2026, η οποία επικυρώθηκε με την αριθμ. 6407/12-1-2024 Απόφαση του Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης
6. την αριθμ. 9/23-1-2024 απόφαση περί Εκλογής Αντιπροέδρου Περιφερειακής Επιτροπής ΠΚΜ σύμφωνα με το άρθρο 175 § 6 (ΑΔΑ: 6ΣΝΧ7ΛΛ-6ΚΛ)
7. την αριθ. 120129/02-12-2024 διαπιστωτική πράξη περί παραίτησης του Περιφερειάρχη Κ.Μ.
8. το Απόσπασμα πρακτικού ειδικής συνεδρίασης της αριθ.1/14-12-2024 ειδικής συνεδρίασης του επιτυχόντος συνδυασμού, «ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΖΙΤΖΙΚΩΣΤΑΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΔΥΝΑΜΩΝΟΥΜΕ ΤΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ», για την εκλογή νέου Περιφερειάρχη Κ.Μ.,
9. την με αριθ. 125098/16-12-2024 επικύρωση εκλογής νέου Περιφερειάρχη της Π.Κ.Μ. από τον Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης
10. την αριθμ. Γ.Π.Κ.Μ./οικ.252/22-1-2024 απόφαση του Περιφερειάρχη Π.Κ.Μ. «περί ορισμού Γραμματέως της Περιφερειακής Επιτροπής της Π.Κ.Μ.» (ΑΔΑ: Ψ0997ΛΛ-ΧΚΣ)
11. Την με αριθ. καταθ. Ε2501/2024 αίτηση αναίρεσης της Π.Κ.Μ. ενώπιον του ΣτΕ.
12. Την απόφαση 696/2024 Τριμελούς Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης (Τμ. Β' ουσίας).
13. Την υπ' αριθ. πρωτ. οικ. 329245(4522)/03-06-2021 Τεχνική Έκθεση της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων Π.Κ.Μ.-Υποδιεύθυνση Συγκοινωνιακών Έργων-Τμήμα Συντήρησης Συγκοινωνιακών Έργων
14. την αριθ. πρωτ. οικ. 30854/29/15-01-2025 εισήγηση της Νομικής Υπηρεσίας ΠΚΜ, η οποία έχει ως εξής:

ΘΕΜΑ : Γνωμοδότηση – Εισήγηση για έγκριση ασκηθείσας Αίτησης Αναίρεσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.

ΣΧΕΤ. : α) Η με αριθ. καταθ. Ε2501/2024 αίτηση αναίρεσης της Π.Κ.Μ. ενώπιον του ΣτΕ
 β) Η απόφαση 696/2024 Τριμελούς Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης (Τμ. Β' ουσίας)
 γ) Η υπ' αριθ. πρωτ. οικ. 329245(4522)/03-06-2021 Τεχνική Έκθεση της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων Π.Κ.Μ.-Υποδιεύθυνση Συγκοινωνιακών Έργων-Τμήμα Συντήρησης Συγκοινωνιακών Έργων

Από τα στοιχεία του φακέλου της υποθέσεως, όπως αναλυτικά εκτίθενται στο (α) σχετικό δικόγραφο, προκύπτουν τα εξής:

1. Με την (β) σχετική 696/2024 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης (Β' Τριμελούς Τμήματος Ουσίας) έγινε δεκτή η ΕΦ49/2022 έφεση των εναγόντων: α) Σάββα Βρουλή του Γεωργίου, κατοίκου Θεσσαλονίκης (οδός Θάσου αριθ. 46, Συκιές), β) Αικατερίνης συζύγου Σάββα Βρουλή, κατοίκου Θεσσαλονίκης (οδός Θάσου αριθ. 46, Συκιές) και γ) Γεωργίου Βρουλή του Σάββα, κατοίκου Επανομής, εξαφανίστηκε η 5470/2021 απόφαση του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης και έγινε εν μέρει δεκτή η ασκηθείσα αγωγή τους. Με την πρωτόδικη 5470/2021 απόφαση του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης είχε απορριφθεί η με αριθμό καταχώρισης ΑΓ143/11.1.2010 κοινή αγωγή που άσκησαν οι εκκαλούντες και η Θεοδοσία Αβαροπούλου του Δημητρίου, η οποία απεβίωσε στις 9.9.2018 και τη δίκη συνέχισε στο όνομά του, ως νόμιμος κληρονόμος αυτής κατά το ποσοστό της κληρονομικής του μερίδας (50%), ο πρώτος ως άνω εκκαλών. Το δικάσαν Εφετείο, κρατώντας και δικάζοντας την υπόθεση, και κάνοντας εν μέρει δεκτή την αγωγή των εκκαλούντων-εναγόντων, ήδη πλέον αναιρεσιβλήτων, αναγνώρισε ότι οι εναγόμενοι (Ελληνικό Δημόσιο και Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας) υποχρεούνται εις ολόκληρον έκαστος να καταβάλουν στον μεν πρώτο ενάγοντα το ποσό των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ ατομικώς και το ποσό των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ, ως νόμιμο κληρονόμο της αποβιώσασης τέταρτης ενάγουσας, στη δεύτερη ενάγουσα το ποσό των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ [και στον τρίτο

ενάγοντα το ποσό των τριάντα χιλιάδων ευρώ (30.000) ευρώ], και όλα τα κονδύλια αυτά νομιμοτόκως κατ' άρθρο 45 παρ. 1 του Ν. 4607/2019 από την επίδοση της αγωγής με επιμέλεια της γραμματείας του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου αφενός στο Δημόσιο στις 4.6.2018 και αφετέρου στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας στις 25.8.2020, έως την πλήρη εξόφληση.

2. Ως προς το ιστορικό της υποθέσεως, στην ένδικο αγωγή ιστορείται από την πλευρά των εναγόντων η νομική και πραγματική βάση των γεγονότων, ήτοι εκτροπή του οχήματος του αποβιώσαντος συγγενή τους Δημητρίου Βρουλή, ενώ εκινείτο στην αριστερή λωρίδα κυκλοφορίας, στο ρεύμα κυκλοφορίας από Θεσσαλονίκη προς Ν. Μουδανιά, και επέλευση του θανάτου του, που αφορούσαν στην αξίωση αποζημίωσης, κατ' άρθρα 105-106 ΕισΝΑΚ, εκ μέρους των τότε εναγόντων, οι οποίοι στράφηκαν εναντίον του Ελληνικού Δημοσίου και, εν συνεχεία, εν επιδικία, στη δικονομική θέση του συναναγομένου προστέθηκε η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (εφεξής: Π.Κ.Μ.) λόγω μεταφοράς της προκείμενης αρμοδιότητας από την 01.07.2011, και ζητούσαν, επικαλούμενοι παράλειψη οφειλόμενης υλικής ενέργειας (κατά την έννοια του αρ. 105 ΕισΝΑΚ): α) να αναγνωριστεί η υποχρέωση της Π.Κ.Μ., ως συναναγομένου και ήδη αναιρεσιόντος, να τους καταβάλει, νομιμοτόκως από την επόμενη της επιδόσεως της αγωγής, το ποσό του ενός εκατομμυρίου διακοσίων χιλιάδων ευρώ (1.200.000€), το οποίο αναλύεται σε ποσό τριακοσίων χιλιάδων ευρώ (300.000€) σε κάθε έναν από τους ως άνω ενάγοντες, ως αποζημίωση λόγω ψυχικής οδύνης για τους αναφερόμενους στην αγωγή λόγους, β) να κηρυχθεί η απόφαση που θα εκδοθεί προσωρινά εκτελεστή και γ) να καταδικαστεί η Π.Κ.Μ. στα εν γένει δικαστικά τους έξοδα και την αμοιβή του πληρεξούσιου δικηγόρου τους.

Συνοπτικά, ως προς τα πραγματικά περιστατικά, στις 28.9.2008 και ώρα 20:40 στο 23,5ο χλμ. της Εθνικής Οδού Θεσσαλονίκης – Μουδανίων, το με αριθμό κυκλοφορίας ΝΗΑ 6571 Ι.Χ.Ε. όχημα μάρκας PORSCHE, που οδηγούσε ο Δημήτριος Βρουλής του Σάββα, υιός των αναιρεσιβλήτων, 26 ετών (ημερομηνία γέννησης 14.1.1982), ενώ εκινείτο στην αριστερή λωρίδα κυκλοφορίας, στο ρεύμα κυκλοφορίας από Θεσσαλονίκη προς Ν. Μουδανιά, εξετράπη, από άγνωστη αιτία, της πορείας του, ανήλθε στη διαχωριστική νησίδα του οδοστρώματος, διανύοντας 35 μέτρα (μ.) περίπου επ' αυτής και στη συνέχεια εισήλθε στην αριστερή λωρίδα του αντίθετου ρεύματος κυκλοφορίας, με κατεύθυνση προς Θεσσαλονίκη, με αποτέλεσμα να συγκρουσθεί με το με αριθμό κυκλοφορίας ΝΖΜ 8176 μάρκας BMW Ι.Χ.Ε. όχημα του Μιλτιάδη Γιακουμάκη του Ιωάννη, που κινείτο κανονικά στην πορεία του. Συγκεκριμένα, κατά την σύγκρουση, το όχημα του Δημητρίου Βρουλή επέπεσε με την αριστερή πλευρά του στο όχημα του Μιλτιάδη Γιακουμάκη του Ιωάννη, το οποίο κινούνταν στο αντίθετο ρεύμα και συγκεκριμένα στην αριστερή λωρίδα κυκλοφορίας, στο ρεύμα από Ν. Μουδανιά προς Θεσσαλονίκη. Από την πρόσκρουση, το όχημα του Δημητρίου Βρουλή περιεστράφη και ακινητοποιήθηκε στο οδόστρωμα με (αντίθετη έναντι της αρχικής) φορά προς Θεσσαλονίκη ενώ το όχημα του Μιλτιάδη Γιακουμάκη ακινητοποιήθηκε σε τσιμεντένιο έρεισμα με φορά ομοίως προς Θεσσαλονίκη, όπως αποτυπώνεται στο σχετικό σχεδιάγραμμα των αστυνομικών οργάνων. Αποτέλεσμα της σύγκρουσης ήταν ο Δημήτριος Βρουλής να υποστεί σοβαρότατες κακώσεις και να επέλθει ο θάνατός του, περί ώρα 21:20 της 28^{ης}.9.2008.

3. Το δικάσαν Διοικητικό Εφετείο προέβη με την απόφασή του στις εξής κρίσιμες παραδοχές, οι οποίες συνοψίζονται στη σκέψη 11 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης. Ειδικότερα: α) οι αρμόδιες κατά τον χρόνο που συνέβη το ατύχημα δημόσιες υπηρεσίες και δη της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, που ήταν ενταγμένη στο Δημόσιο, είχαν υποχρέωση να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία και κατάλληλα μέτρα διασφάλισης της ασφάλειας και ακίνδυνης κυκλοφορίας των οχημάτων στην Εθνική Οδό Θεσσαλονίκης - Ν. Μουδανίων, που συνιστά δευτερεύον εθνικό δίκτυο, β) στο Τεύχος 2 των Οδηγιών Μελετών Τεχνικών - Διατομές, που και μάλιστα δεν είναι κανονιστική απόφαση, αλλά προσδιορίζει τις επιλογές διατομής στις οδούς, λαμβάνοντας υπόψη την ταχύτητα, τον κυκλοφοριακό φόρτο και άλλα στοιχεία της σύνθεσης της κυκλοφορίας, ώστε να εξασφαλίζονται συνθήκες ασφαλούς κυκλοφορίας, προβλέπεται ότι στις οδούς της ομάδας ΑΙΙ με δύο λωρίδες ανά κατεύθυνση, όπου ανήκει και η συγκεκριμένη οδός, πρέπει να υπάρχει κεντρική νησίδα με στηθαία, γ) η έλλειψη στηθαίου ασφαλείας δεν μπορεί να αποτελέσει αιτία πρόκλησης τροχαίου ατυχήματος, αλλά αποσκοπεί στη μείωση των συνεπειών μετά την πρόκληση ατυχήματος, δοθέντος ότι, η τοποθέτηση στηθαίου ασφαλείας έχει ως συνέπεια τη μη εκτροπή του οχήματος στο αντίθετο ρεύμα κυκλοφορίας και τη σύγκρουσή του με άλλο όχημα, ήτοι είτε την πλήρη αποτροπή τροχαίου ατυχήματος, είτε τη μείωση του κινδύνου σοβαρών συνεπειών του λόγω μείωσης της ορμής του οχήματος και την αποφυγή πρόκλησης θανατηφόρου τροχαίου. Άρα, η παράλειψη λήψης των κατάλληλων μέτρων ασφαλείας, ήτοι η μη τοποθέτηση στηθαίου ασφαλείας στο συγκεκριμένο σημείο της οδού, συνιστά παράλειψη εκτέλεσης των ιδιαίτερων καθηκόντων και υποχρεώσεων των αρμόδιων κατά τον ένδικο χρόνο υπηρεσιών, που επιβάλλονταν σύμφωνα με τα εκτιθέμενα στην απόφαση, δ) η παράλειψη τοποθέτησης στηθαίου ασφαλείας στο συγκεκριμένο σημείο ήταν επαρκώς ικανή (πρόσφορη), ήτοι μπορούσε αντικειμενικά, κατά τη συνήθη και κανονική πορεία των πραγμάτων, να επιφέρει το θανατηφόρο δυστύχημα λόγω της σφοδρής σύγκρουσης των δύο αντίθετα κινούμενων οχημάτων, ε) το δυστύχημα οφείλεται κατά ένα μέρος και στη συνυπαιτιότητα του Δημητρίου Βρουλή, λόγω της παράλειψής του να επιδείξει τη δέουσα προσοχή ως οδηγός, ήτοι να μειώσει την ταχύτητά του ή ακόμη και να σταματήσει το όχημα σε ένα ασφαλές σημείο, επιπροσθέτως και λόγω της, σύμφωνα με την κατ' ελεύθερη εκτίμηση μαρτυρία της συνοδηγού του, ένδειξης στο καντράν του αυτοκινήτου του περί βλάβης στα φρένα του οχήματος, που θα μπορούσε να προκαλέσει κίνδυνο στην οδήγηση, κατ' αποδοχή ως εν μέρει βάσιμη της ένστασης της αναιρεσιούσας (τότε εφεσίβλητης) Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, που επικαλέσθηκε αποκλειστική υπαιτιότητα του οδηγού. Ωστόσο, η συνυπαιτιότητα αυτή δεν διακόπτει τον αιτιώδη σύνδεσμο μεταξύ της παράλειψης λήψης μέτρων αναχαίτισης οχημάτων και δη τοποθέτησης στηθαίου ασφαλείας επί της διαχωριστικής νησίδας στο συγκεκριμένο σημείο του δυστύχηματος και της πρόκλησης του θανατηφόρου τροχαίου εξαιτίας της μη αναχαίτισης του οχήματος του Δημητρίου Βρουλή, με συνέπεια την εκτροπή του στο αντίθετο ρεύμα κυκλοφορίας και τη σφοδρή του σύγκρουση με όχημα που κινείτο στην αντίθετη πορεία, δοθέντος ότι, αν είχαν ληφθεί τα μέτρα αυτά, οι επιζήμιες συνέπειες του ατυχήματος θα ήταν πολύ πιο περιορισμένες, ήτοι η μη

πρόκληση θανατηφόρου τραυματισμού του, όπως κρίθηκε ανωτέρω. Κατά συνέπεια, συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 105 του ΕισΝΑΚ, λόγω της παράλειψης των ιδιαίτερων καθηκόντων και υποχρεώσεων των αρμόδιων οργάνων να λάβουν προληπτικώς κάθε πρόσφορο μέτρο προς αποφυγή πρόκλησης θανατηφόρου τροχαίου λόγω εκτροπής των οχημάτων στο αντίθετο ρεύμα κυκλοφορίας και της ύπαρξης αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της παράνομης αυτής παράλειψης και του δυστυχήματος που οδήγησε στον θάνατο του Δημητρίου Βρουλή. Τέλος, το δικάσαν Διοικητικό Εφετείο έκρινε ότι η πρωτόδικη απόφαση, η οποία έκρινε αντίθετα με όσα έγιναν δεκτά ανωτέρω και μεταξύ άλλων ότι ο θάνατος του Δημητρίου Βρουλή οφείλεται μόνο σε κακώσεις που προκλήθηκαν λόγω της πρόσκρουσης του οχήματος που αυτός οδηγούσε σε άλλο όχημα και δεν συνδέεται αιτιωδώς με την έλλειψη μέτρων ανάσχεσης, δεν ερμήνευσε ορθά το νόμο και δεν εκτίμησε ορθά τα πραγματικά περιστατικά και για τον λόγο αυτό πρέπει να εξαφανισθεί, κατ' αποδοχή ως βάσιμης της σχετικής έφεσης.

4. Κατά της (β) σχετικής απόφασης του Διοικητικού Εφετείου, η Νομική Υπηρεσία Π.Κ.Μ. συνέταξε και άσκησε εν γένει νομίμως την (α) σχετική αίτηση αναιρέσεως με την οποία προβάλλεται ότι τα αναφερόμενα νομικά ζητήματα σχετίζονται: α) με την ερμηνεία και εφαρμογή των κανόνων και αρχών που διέπουν το πεδίο της αστικής ευθύνης του Δημοσίου/ΝΠΔΔ και ειδικότερα το ζήτημα της αόριστης νομικής έννοιας του αιτιώδους συνδέσμου και της διακοπής αυτού, και β) με την ερμηνεία και εφαρμογή των γενικών αρχών και κατευθυντηρίων γραμμών που εμπεριέχονται στο Τεύχος 2 «Οδηγίες Μελετών Οδικών Έργων - Διατομές (ΟΜΟΕ - Δ), 2001, που εγκρίθηκε με την ΔΜΕΟ/α/ο/987/11.5.2001 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, και το ζήτημα εάν οι γενικές αρχές και κατευθυντήριες γραμμές του ανωτέρω Τεύχους έχουν δεσμευτική ισχύ, ώστε να θεωρηθεί ότι πληρούται η προϋπόθεση του παρανόμου για την θεμελίωση αστικής ευθύνης της αναιρεσείουσας Π.Κ.Μ.

Για τα ανωτέρω ζητήματα («αυτά τούτα») δεν υφίσταται *ad hoc* νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Επίσης, σε συνέχεια των ανωτέρω, στο αναιρετήριο δικόγραφο, ως προς το βάσιμο, προβάλλεται εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή νόμου (άρθρο 56 παρ. 1 ΠΔ 18/1989), υπό την εκδοχή της εσφαλμένης από το δικάσαν Διοικητικό Εφετείο ερμηνείας και εφαρμογής των κανόνων και προϋποθέσεων της θεμελίωσης της αστικής ευθύνης του Δημοσίου/ΝΠΔΔ, ιδίως επί του ζητήματος της διακοπής του πρόσφορου αιτιώδους συνδέσμου και του συναφούς συντρέχοντος παιίσματος του ζημιωθέντος, αλλά και της εσφαλμένης νομικής κρίσης του Διοικητικού Εφετείου, ότι οι ως άνω γενικές αρχές και κατευθύνσεις καθ' ο μέρος αφορούν στη λήψη μέτρων προστασίας σε οδικά τμήματα ή θέσεις κατά την κατασκευή νέων οδών, την ανακατασκευή ή την βελτίωση υφιστάμενων οδών και σχετίζονται κατ' αποτέλεσμα με την οδική ασφάλεια σε οδούς κατηγορίας ΑΙΙ, όπως είναι η Εθνική Οδός Θεσσαλονίκης - Ν. Μουδανιών, δεσμεύουν τα κρατικά όργανα κατά τέτοιον τρόπο, ώστε (ανεξαρτήτως του πεπερασμένου των διαθέσιμων οικονομικών πόρων και των σε συνάρτηση με αυτούς προγραμματισμού των αντίστοιχων τεχνικών έργων) τυχόν μη εφαρμογή τους να εξομοιούται με παρανομία που δύναται να θεμελιώσει αντίστοιχη αστική ευθύνη κατ' άρθρα 105-106 ΕισΝΑΚ.

5. Κατόπιν τούτων, **εισηγούμαστε να εκδοθεί, σύμφωνα με τα Άρθρα 176 παρ. 1 περ. θ' και 175Α παρ. 1 του Ν. 3852/2010, όπως ισχύουν, απόφαση της Περιφερειακής Επιτροπής Π.Κ.Μ.:**

α) για την έγκριση της υπ' αριθ. καταθ. Ε2501/2024 αίτησης αναίρεσης, που άσκησε η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (Π.Κ.Μ.), ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, κατά της 696/2024 απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης (Τμήμα Β' Τριμελές Ουσίας).

β) για την παροχή δικαστικής εντολής και πληρεξουσιότητας, ώστε οι κάτωθι δύο (2) δικηγόροι-νομικοί σύμβουλοι, υπηρετούντες με σχέση έμμισθης εντολής επί παγία αντιμισθία, σε αντίστοιχη οργανική θέση της Π.Κ.Μ.:

- **Παναγιώτης Ζαμπίτης** του Στέργιου (Α.Μ. 6607 Δ.Σ. Θεσσαλονίκης), δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω, και

- **Μιχαήλ Ράσας** του Ιωάννη (Α.Μ. 4351 Δ.Σ. Θεσσαλονίκης), δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω, **ο καθένας μόνος του ή από κοινού, παρασταθούν και υποστηρίξουν,** είτε αυτοπροσώπως είτε σύμφωνα με δήλωση παράστασης κατά τις διατάξεις του Π.Δ. 18/1989, όπως ισχύουν (ιδίως μετά το ν. 5119/2024), εξ ονόματος και για λογαριασμό της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (Π.Κ.Μ.), **ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας και σε οποιοδήποτε σχηματισμό αυτού, του Α' ή άλλου Τμήματος, την υπ' αριθ. καταθ. (ΣΤΕ) Ε2501/2024 αίτηση αναίρεσης της Π.Κ.Μ.,** κατά την δικάσιμο που θα ορισθεί, και σε οποιαδήποτε νέα δικάσιμο μετά από αναβολές ή μετά την έκδοση τυχόν προδικαστικής, αναβλητικής ή παραπεμπτικής αποφάσεως.-

Ο νομικός σύμβουλος Π.Κ.Μ.

Παναγιώτης Στ. Ζαμπίτης

Τη διαλογική συζήτηση και την ψηφοφορία που ακολούθησε, κατά την οποία, όλα τα μέλη της Επιτροπής έδωσαν Θετική ψήφο, ως εκ τούτου, η Περιφερειακή Επιτροπή

α π ο φ α σ ί ζ ε ι ο μ ό φ ω ν α

Εγκρίνει:

A. Την υπ' αριθ. καταθ. Ε2501/2024 **αίτησης αναίρεσης**, που άσκησε η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (Π.Κ.Μ.), ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, κατά της 696/2024 απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης (Τμήμα Β' Τριμελές Ουσίας), για τους λόγους όπως αυτοί αποτυπώνονται στην με αριθ πρωτ. οικ.30854/29/15-01-2025 ανωτέρω σχετική εισήγηση της Νομικής Υπηρεσίας ΠΚΜ.

B. Την **παροχή δικαστικής εντολής και πληρεξουσιότητας**, ώστε οι κάτωθι δύο (2) δικηγόροι-νομικοί σύμβουλοι, υπηρετούντες με σχέση έμμισθης εντολής επί παγία αντιμισθία, σε αντίστοιχη οργανική θέση της Π.Κ.Μ.:

- **Παναγιώτης Ζαμπίτης** του Στέργιου (Α.Μ. 6607 Δ.Σ. Θεσσαλονίκης), δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω, και

- **Μιχαήλ Ράσας** του Ιωάννη (Α.Μ. 4351 Δ.Σ. Θεσσαλονίκης), δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω, **ο καθένας μόνος του ή από κοινού, παρασταθούν και υποστηρίξουν**, είτε αυτοπροσώπως είτε σύμφωνα με δήλωση παράστασης κατά τις διατάξεις του Π.Δ. 18/1989, όπως ισχύουν (ιδίως μετά το ν. 5119/2024), εξ ονόματος και για λογαριασμό της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (Π.Κ.Μ.), **ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας** και σε οποιοδήποτε σχηματισμό αυτού, του **Α'** ή άλλου Τμήματος, την υπ' αριθ. καταθ. **(ΣΤΕ) Ε2501/2024 αίτηση αναίρεσης** της Π.Κ.Μ., κατά την δικάσιμο που θα ορισθεί, και σε οποιαδήποτε νέα δικάσιμο μετά από αναβολές ή μετά την έκδοση τυχόν προδικαστικής, αναβλητικής ή παραπεμπτικής αποφάσεως.

Η απόφαση αυτή πήρε α/α 54/2025

**Η Περιφερειάρχης & Πρόεδρος της
Περιφερειακής Επιτροπής
Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας**

Αθανασιάδου – Αηδονά Ε. Αθηνά

Τα Μέλη

Η Γραμματέας

Αικατερίνη Καμπανού